

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKЦИИ ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

CZĘSTOCHOWIANIN

TYGODNIK

CZĘSTOCHOWSKIEGO OKRĘGOWEGO KOMITETU ROBOTNICZEGO POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Częstochowa, ulica Kościuszki Nr. 62.

Cena numeru pojedynczego 10 groszy.

PRENUMERATA:
Rocznie zł. 5.20, — kwartalnie zł. 1.30.

Do walki w obronie demokracji!

Do walki w imię przyszłości Polski Pracującej!

Rada Naczelna P. P. S. do ludu pracującego miast i wsi.

W ciągu ostatnich dwóch i pół lat podważone zostały w Polsce za pomocą dekretów podstawowe wolności obywatelskie; łamana jest systematycznie Konstytucja; niszczy się gwarancje bezstronnego wymiaru sprawiedliwości.

Zamach na prawa ludu, zamiana demokratyczno-parlamentarnego ustroju Państwa Polskiego na ustrój, oparty o samowładztwo biurokracji cywilnej i wojskowej pod płaszczykiem samowładztwa Prezydenta.

Oto cel dzisiejszych rządów! Wystawiając na próbę losy Rzeczypospolitej, pragną zahałować sztucznie rozwój naturalny demokracji polskiej, utrzymać za

wszelką cenę władzę państwową w swoich rękach i zapewnić na długie lata przewagę kapitału przemysłowego i finansowego oraz wielkiej własności rolnej nad polską polityką państwową.

W tym stanie rzeczy Rada Naczelna Polskiej Partii Socjalistycznej stwierdza, że nadszedł czas zasadniczych rozstrzygnięć w walce o demokrację.

Rada Naczelna oświadcza jednocześnie, że polski świat Pracy podejmuje rzucone mu wyzwanie. Rada Naczelna wzywa masy pracujące miast i wsi do odparcia reakcyjnych zamachów na same podstawy istnienia demokracji polskiej.

Uchwały Polityczne Rady Naczelnej.

I.
Rada Naczelna uważa za niezbędne, by walka o demokrację poli-

tyczną, w Polsce została zespolona zarówno w polityce Partji, jak i w świadomości ludu, z walką o pod-

stawowe potrzeby i dążenia społeczne klasy robotniczej, mas pracowniczych i włościańskich.

Rada Naczelna, podkreślając z uznaniem inicjatywę ustawodawczą Z. P. P. S. w zakresie najpilniejszych zagadnień społeczno-gospodarczych, poleca C. K. W., Z. P. P. S. oraz wszystkim organizacjom partyjnym, by w całej swej działalności przestrzegali ściśle zasady, że **walka polityczna i walka społeczna Polskiej Partii Socjalistycznej stanowią jedną, nierozdzielalną całość.**

II.
Rada Naczelna stwierdza, że walka o demokrację i walka o dążenia i potrzeby społeczne klas pracujących nie mogą być ograniczone do ram działalności parlamentarnej. Wysiłek całej Partji skierowany być musi na **zorganizowanie w kraju wielkiej akcji masowej w obronie demokracji i społecznych praw ludowych.**

III.
Rada Naczelna, polecając C. K. W.

utrzymanie nadal ścisłego współdziałania z klasowym ruchem zawodowym i ustalenie współpracy z partiami socjalistycznymi t. zw. mniejszości narodowych, stwierdza zarazem, że **Polska Partja Socjalistyczna ma obowiązek skupić dokoła siebie w imię obrony demokracji wszystkie szczerze demokratyczne wyzwoły społeczeństwa polskiego.**

Rada Naczelna uznaje istniejącą na terenie Sejmu porozumienie Z. P. P. S., Klubu P. S. L., „Wyzwolenie” i Klubu stronnictwa Chłopskiego za ośrodek naturalny takiego skupienia.

IV.
Rada Naczelna stwierdza, że **sytuacja polityczna w Polsce dojrzała już najzupełniej do postawienia na porządku dziennym sprawy narodowościowej w myśl programu narodowościowego P. P. S.**

Rada Naczelna poleca C. K. W. i Z. P. P. S. podjęcie odpowiedniej akcji.

Program konstytucyjny demokracji polskiej.

Wczoraj Polska Partja Socjalistyczna, P. S. L., „Wyzwolenie” i „Stronnictwo Chłopskie” zgłosiły w Sejmie projekt zmiany niektórych artykułów konstytucji.

Projekt polskiego obozu demokratycznego nie narusza, rzecz jasna, samej zasady DEMOKRACJI PARLAMENTARNEJ, jako podstawy ustroju Rzeczypospolitej. Przebudowuje ją natomiast w kilku punktach istotnych, zawiera pozbawioną parę przepisów specjalnych, z których jedne odpowiadają WYŁĄCZNIE stanowisku P. P. S., inne znowu WYŁĄCZNIE stanowisku lewicy włościańskiej. Konieczność sformułowania i tych przepisów również w projekcie wspólnym wynika z faktu, że — zgodnie z uchwałą Sejmu o rewizji Konstytucji — każdy wniosek o zmianę choćby jednego artykułu musi być zaopatrzonej w 111 podpisów.

W zakresie ORGANIZACJI WŁADZ PAŃSTWOWYCH nie powstały żadne różnice poglądów.

Tu wymienić możemy punkty następujące:

- 1) PARLAMENT JEDNOIZBOWY (zniesienie Senatu);
- 2) Wybór Prezydenta Rzeczypospolitej przez specjalnie w tym celu

zwołane ZGROMADZENIE NARODOWE, powstałe — osobno od Sejmu — z wyborów pięcioprzymiotnikowych;

3) wprowadzenie prawa LUDOWEJ INICJATYWY USTAWODAWCZEJ;

4) zapewnienie tego, by głosowanie wniosku o nieufność dla Rządu nie było w Sejmie ani dziełem przypadku, ani dziełem zaskoczenia;

5) usprawnienie i ULEPSZENIE

TECHNICZNE sejmowej pracy ustawodawczej;

6) istotne gwarancje NIEZALEŻNOŚCI SĄDOWNICTWA ogólnego i specjalnego, jak Trybunał Stanu;

7) rozwinięcie i utrwalenie prawa KONTROLI BUDŻETOWEJ SEJMU i wogóle PRAWA BUDŻETOWEGO;

8) uznanie konstytucyjne prawa mniejszości narodowych t. zw. zwartych: do AUTONOMJI TERYTORIALNEJ;

9) oddzielenie Kościoła od Państwa;

10) usunięcie z tekstu Konstytucji wszelkich niejasności i wątpliwości w sformułowaniach prawnych;

Prezydent Rzeczypospolitej zachowuje, naturalnie, prawo rozwiązywania Sejmu przed upływem jego kadencji.

Z. P. P. S. ze swojej strony i na własną odpowiedzialność wysuwa koncepcję rozbudowy IZBY PRACY, jako przedstawicielstwa konstytucyjnego ZORGANIZOWANEJ klasy robotniczej i pracowniczej oraz ustalenia niektórych jej kompetencji.

W najbliższym N-rze naszego pisma omówimy szczegółowo ten projekt.

Wiadomości polityczne.

Ważnym wypadkiem ubiegłego tygodnia było stwierdzenie przez Najwyższą Izbę Kontroli, że minister skarbu p. Czechdźwicz, FAKTYCZNIE PRZEKROCZYŁ SWOJE UPRAWNIENIA i wobec tego „bebeczy” nie będą mogli wniosku sejmowego o pociągnięcie go do odpowiedzialności nazwać złosliwością.

Pozatem Sejm pracował nad konstytucją a Senat nad budżetem.

Tow. Dr.

Janusz Baścik

Zmarł 1-go marca w Abazzji (we Włoszech.)

Zmarły od ławy szkolnej aż do ostatniej chwili stał w szeregach Polskiej Partii Socjalistycznej. Był jednym z tych, którzy mimo, represji rządu austriackiego wraz z Dażyńskim, dr. Kunickim i Regelem kładli fundamenty pod ruch socjalistyczny w Małopolsce. Później zna go Kraków i Zagłębie i wreszcie robotnicy Rakowa i Częstochowy. Aż zmogła go proletariacka choroba — gruźlica w 45 roku życia. Cześć jego pamięci.

Okr. Kom. P. P. S. w Częstochowie.

CO SŁYCHAĆ.

Z e ś w i a t a .

Francuska Izba Deputowanych zatwierdziła projekt przeciwwojenny Kelloga 570 głosami przeciw 12-tu. Tym 12-tu widać, wojna się uśmiecha...

Wszystkie pisma wychodzące w Gibraltarze zostały skonfiskowane przez władze hiszpańskie za ogłoszenie wiadomości, pozostających w związku z nieudanym buntem w Hiszpanii.

O „sanacja moralna”, postępując według metod hiszpańskich...

Hiszpania stoi znowuż w przedniu buntu. Głównym ogniskiem nowego powstania jest rewolucyjna, jak zawsze Barcelona. Obecne przysiężenie obejmuje daleko większe koła wojskowe, a nawet i cywilne, niż bunt oficerów artylerji.

A to „sanacja moralna”, niech ci będzie nauką!

W Gdańsku zmarł na udar serca senator Grünhagen, członek gdańskiej partji socjal-demokratycznej, spełniającej swe funkcje senatorskie od dnia 1 stycznia b. r.

W duńskiej partji komunistycznej nastąpił rozłam na „stalinowców” i „trockistów”. Ci ostatni osiągnęli większość w centralnym Komitecie, co spowodowało wystąpienie i stworzenie nowej partji przez wiernych zwolenników Moskwy.

Coś się popsuło w... państwie duńskim!

W Londynie szaleje epidemia grypy, która od początku bieżącego roku zadała śmierć 1653 osobom.

Już został mianowany rząd Państwa Watykańskiego, a nawet Japonja pogańska ma zamianować swojego ministra.

Przywódcą angielskich liberałów w ostatnią niedzielę przemawiał na zebraniu 400 kandydatów do Izby Gmin (Sejmu) i był pełen nadziei. Musi jej dodać, choć sam jej nie ma.

W Meksyku wybuchła nowa rewolucja klerykałna.

„Pokojuwa” Ameryka macza tam swoje łapki, bo silny Meksyk jej nie na rękę.

W Bolszewji nowe walki frakcyjne. Tym razem walka zaczęła się między „ewangelistą komunistycznym” Bucharinem a Stalinem.

Ciągła walka frakcji, klik, to jest treść dyktatury.

Wybrany na Prezydenta Stanów Zjedn. Ameryki Północnej Herbert Hoover złożył we wtorek przysięgę i rozpoczyna urzędowanie.

W k r a j u .

Rada miejska i Magistrat w Lublinie zostały rozwiązane. Komisarzem rządowym został mianowany radca ministerjalny i inspektor ministerstwa spraw wewnętrznych p. Czerwiński.

Dotychczasowy prezydent Lublina i poseł z B.B.S. — Pączek z Magistratu powędrować może do... ciukierni.

Ministerjum komunikacji ustaliło rozkład jazdy dla 44 par pociągów nadzwyczajnych, które będą uruchomione w miarę potrzeby w związku z Powszechną Wystawą Krajową.

Jednym na wystawę — pokażemy swoje gnaty!

W Łodzi w fabryce Rosenblata nastąpił wybuch bębna parowego, skutkiem czego 2 robotników zostało poważnie pokaleczonych.

W Warszawie prawie we wszystkich zakładach wyrobu trumien wybuchł strajk stolarzy-trumniarzy,

którzy żądają od 20 — 30 proc. podwyżki.

Banda pijanych zbirów z B. B. S. p. Jaworowskiego do krwi, pobija w Warszawie sekretarza Zw. Zaw. Rob. Przem. Spoż. tow. Tadeusza Jabłońskiego.

Metody enperowskiego pajaca.

Swiadomym robotnikami znane są kłamstwa „działaczy” Związku „Praca”, lecz są jeszcze robotnicy, którzy się na tem nie poznali.

Na tem miejscu chcę te metody zgromadzeniowo wypunktlić.

Pomijam już fakt, że na te zebrania (jak to miało miejsce 20-11 na „Częstochowiance”) sprowadzają enperowskich bezrobotnych, lub robotników z innych fabryk.

Rozumie się, że są to specjaliści od przeszkadzania mówcom, którzy rąbia N.P.R-owi prawdę w oczy.

Pomijam i to, że każde zebranie przez Zw. „Praca” urządzone zaczyna się jako tako sprawami bieżącymi, by za chwilę skoczyć na Magistrat, Kasę Chorych, psioczyć, opowiadać bajdęgi itd. bez końca.

W ten sposób postępuje każdy, kto chce odwrócić uwagę robotników od faktu, że N.P.R. nie ma, czy też nie chce mieć środków na zarządzenie złemu.

W ten sam sposób postępują enperowskie pajace w sprawie, która żywo obchodzi robotników tkalni na „Częstochowiance”.

Tkaczka pracująca dziś na jednym szerokim krośnie czuje, że zabójstwem byłaby dla niej praca na dwóch i dlatego nie chcą się zgodzić na żądania administracji.

N. P. R. tutaj robotnikom nic nie pomoże! Wszak na liście sejmowej „jedynki” w czułym uścisku miłosnym kandydowali obok siebie przedstawiciele kapitału i niby — robotniczej N. P. R.

Wszystkie „rewolucyjne” mowy

skiego.

Niechaj zbiry Jaworowskiego nie sądzą, że proletarjat nie utraci cierpliwości!

Oślawiony cenzor p. Jarożewicz skonfiskował ostatnio w „Kurjerze Warszawskim” nekrolog.

Nieboszczyk wniósł w sejmie interpelację, ale naprzorno: został skonfiskowany po raz drugi.

To jest „demokracja” sanacyjna.

błażnow enperowskich są tylko pozorom obrony.

Taki p. Paradowski, by ukryć swoją niemoc opowiada, że fabrykanci dlatego chcą wprowadzić pracę na dwóch krosnach, ponieważ jakoby Zw. Klasowy podpisał na to umowę. **Tylko głupi temu uwierzy!**

Pamiętają chyba robotnice tkalni, że administracja fabryki największy atak przypuściła do robotników przed podpisaniem umowy łódzkiej, ale wówczas atak ten odparto wspólnym wysiłkiem robotników!

Inaczej było w Łodzi, gdzie od kilku lat faktycznie wprowadzono pracę na więcej niż jednym warstwie! Czy miało się pozwolić, by fabrykant za pracę na kilku warstwach płacił tak samo, jak na pojedynczym? Chyba nie! I tylko to zostało objęte umową.

Gdyby ten krok był szkodliwy w Łodzi dla proletarjatu, to robotnicy nie głosowaliby na P.P.S. lecz na enperowców. Tymczasem klasa robotnicza Łodzi przepędziła bandę enperowską i oddała władzę nad miastem Polskiej Partji Socjalistycznej.

Należy w końcu uprzytomnić sobie jeszcze jeden fakt. Gdy robotnicy są rozbiici, cieszą się fabrykanci, bo tem łatwiej mogą urzeczywistnić swe zamiary! Dziś dzięki haniebnej działalności Zw. Praca robotnicy „Częstochowianki” osłabili! Z tego też źródła pochodzi „wszystkie” ataki fabryki na robotników! Kto rozbija nie jest przyjacielem, lecz wrogiem robotników — choćby się ubrał nawet w suknie błażniskie.

W N I O S E K

Posłów Kazimierza Pużaka, Józefa Kaźmierczaka i towarzyszy z klubu parlamentarnego Polskich Socjalistów w sprawie budowy wiaduktów na linii kolejowej Dyrekcji Warszawskiej w Częstochowie.

Tor kolei Dyrekcji Warszawskiej przecina Częstochowę na dwie części. Dla przejścia i przejazdów są dwa wiadukty od strony północnej, — jeden pod torem, a drugi w śródmieściu nad torem, pozatem na przestrzni od dworca kolejowego do przedmieścia Ostatni Grosz (strona południowa) są trzy przejazdy zwykłe.

Po jednej i drugiej stronie toru kolejowego na tym odcinku znajdują się wielkie zakłady przemysłowe, ekspedycje towarowe, szkoły, kościoły i bardzo gęsto zaludnione dzielnice robotnicze.

WARUNKI PRACY, POTRZEBY GOSPODARCZE, ŻYCIOWE, KULTURALNE I OŚWIATOWE ZNIEWAŁAJA TYSIĄCZNE RZESZE SPOŁECZYSTWA CZĘSTOCHOWSKIEGO do przechodzenia, lub przewożenia towarów przez tor kolejowy, pieszem i kołowym.

Ponieważ jest to odcinek stacji osobowej i towarowej, więc przejazdy stale są zatrasowane pociągami, co wstrzymuje całkowicie ruch kołowy — całymi godzinami, a pieszych przechodniów do przeciskania

się pod wagonami, lub przez wagony.

Stan taki pociąga za sobą wielkie straty materialne, kalectwo a nawet wypadki śmierci. Celem usunięcia tych niedomagań. Podpisani. wnoszą:

Wysoki Sejm uchwalić raczy **WZYWA SIĘ MINISTRA KOMUNIKACJI AZEBY PRZYSTĄPIŁ DO OPRACOWANIA PLANÓW BUDOWY WIADUKTÓW W CZĘSTOCHOWIE I WPROWADZIŁ ODPOWIEDNIE SUMY W BUDŻECIE SWEGO RESORTU NA ROK 1930/31.**

Wnioskodawcy.

Warszawa, 1 marca 1929 r.

W niedzielę, 10 marca, o godz. 3-jej po poł. ul. Kościuszki 62 odbędzie się **ODCZYT dla organizacji Młodzieży T. U. R. poświęcony UROCZYSTA HERBATKA. Zapraszamy członków i sympatyków.**

Przy Organiz. Młod. T. U. R. istnieją następujące sekcje: **Naukowa, Dramatyczna, Spiewacza, Muzyczna, Kasa Oszczędności itd. Zapisujcie się do Org. Młodzieży. Sekretariat czynny od 6 do 8 wiecz. codziennie.**

KRONIKA ROBOTNICZA.

Zamiast feljetonu.

Zemsta dywanowa.

W starej Turcji przyboczna rada potężnego sułtana nazywała się dywanem. Zasiadali oczywiście tam najwerniejsi i najgorliwsi niewolnicy i służył swego pana. Częstochowa jest dosyć daleko od Stambułu, ale i tu był, o ile nie potężny, to w każdym razie sprytny sułtan. Był ale go już niema, a na pocieszenie została tylko drobna garstka wiernych na dywanie.

Ale gdzie tu usiąść jeżeli Rada Miejska krzyczy: „oddaj dywan!” Dywanu już niema! Więc zemsta, zemsta Magistratowi, zemsta Radzie miejskiej! Czujmy ducha! nadzieje dzieł!

Rada Miejska uchwaliła zakładanie nowych chodników, na jednym poziomie, a nie takich gdzie przechodnie łamią ręce i nogi. Niech kamienicznicy coś dają przecież, a nie tylko biorą komorne!

Były już i dawniej odpowiednie wnioski i uchwały Rad Miejskiej ale zawsze ci, którym na tem zależało potrafili wykonanie tych uchwał unicestwić.

Ponieważ zaś ci, którzy dzisiaj miastem rządzą nie mają kamienic i nie lecą na czynsz, przeto miasto mn widoki wkroczenia na tory kulturalne.

Więc krzyk na całego, protesty w „gazetkach”, uroczyste pojednanie się kołtunów katolickich z kołtunami żydowskimi, memoriał do wojewody, a wszystko to pod **faskawym poparciem władz miejscowej kasy pożyczkowej - oszczędnościowej, które udzieliły lokalu i innej pomocy.** Doprawdy dawni założyciele banku, nie przypuszczali jakiej kulturalnej robocie służyć będzie ich dzieło, przy dzisiejszych władzach.

Huczek się zrobił, wszystkie sprężyny zostały poruszone, memoriał wystosowany i dywan (nawet z szafki), został pomszczony!

Naprzorno! Ci, którzy z ramienia P.P.S. rządzą miastem nie dadzą się zastraszyć, a mamy nadzieję, że i władze nadzorcze wnioszek Rady miejskiej zatwierdzą!

Polityka w gimnazjach!

„Silny” rząd, — czy sprawiedliwy?

W 6-tej klasie żeńskiego gimnazjum państwowego, nauczycielka języka polskiego dała uczniom do wypracowania w domu temat:

„Dlaczego w kraju powinien być silny rząd?”

Mimo to że już nie jestem ucznia szóstej klasy, powiem pani nauczycielce, że zdaniem moim sprawa ta powinna być postawiona zupełnie inaczej.

Silnych rządów mieliśmy już dużej. Silnym rządem był rząd carski, który naszych ojców przekonywał najhajami, silnym był rząd cesarza Wilhelm, który nas usiłował wynarodowić, lecz myśmy do nich nie czuli sympatji, jak dziś nie uwielbiamy kata włoskiego ludu — Mussoliniego, lub zdegenerowanego karcjarza — Primo de Rivieri.

A gdybyśmy tak, jako wzór silnego rządu, podali naszej nauczycielce bolszewików w Rosji, czyby go też uwielbiała?

Anglicy nie mają „silnego” rządu, lecz są z niego zadowoleni, i klasa pracująca Polski pragnie nie silnego, ale sprawiedliwego rządu, dlatego też nie należy dawać uczniom tematów o „silnych rządach”, biorąc zwłaszcza pod uwagę wrażliwość duszy młodych dziewcząt, w przeciwnym wypadku ten kult brutalnej pęci, musieliśmy uznać za objaw zbliżającej się histeryj pedagogicznej, lub za chęć podlizywania się obecnym sierom rządzącym.

Była uczernica.

Robotnicy, popierajcie pismo robotnicze!

Z działalności Rady Klas. Zw. Zaw.

16/II. Odbyło się zebranie organizacyjne fabryk Kongrecki i Kon. po przedstawieniu spraw robotniczych przez tow. Chrzastka i Gronkiewicza robotnicy jednogłośnie postanowili zorganizować się w Klasowym Zw. Zaw.

19/II. Odbyło się zebranie w cegielni „Barbara” po zreferowaniu spraw przez tow. Gronkiewicza zebrani wyrazili wotum zaufania dla P.P.S. i Klasowym Zw. Zaw. rozbiłkającym organizacjom w postaci Zw. Chadeckiego, N.P.R. i B.B.S. zebrani wyrażają największą pogardę za ich szkodliwą działalność.

23/II. Odbyło się zebranie Zw. Prac. Kom. i Instytucji Użytk. Publicznej po zreferowaniu spraw przez tow. Gronkiewicza zebrani wyrazili wotum zaufania dla P.P.S. i Kl. Zw. Zaw. postanowili stać aż do zwycięstwa pod sztandarem P.P.S. i Kl. Zw. Zaw.

26/II. Odbyło się zebranie w Betoniarń Miejskiej po zreferowaniu spraw przez tow. Gronkiewicza, zebrani napiętnowali zdradziecką robotę Zw. Żółtych i BBS.

28/II. Odbyło się zgromadzenie ludowe w Kłobucku, na którym w sprawie bezrobotnych sezonowych, którzy uzyskali pomoc doraźną dzięki interwencji naszych posłów, referował tow. Jan Gronkiewicz. Zgromadzenie zakończono okrzykami na cześć P.P.S. Obecnych było 550 osób.

W tymże samym dniu odbyło się zebranie organizacyjne Zw. Automobilistów Rzeczypospolitej Polskiej po zreferowaniu spraw przez del. z Warszawy Zawadzkiego, wybrano nowy Zarząd, zebrani napiętnowali rozbiłkającą robotę p. Smołuchy i innych.

1/III. Odbyło się zebranie Zw. Prac. Kom. i Instytucji Użytk. Publ. po zreferowaniu spraw przez tow. Lewiaka i Gronkiewicza zebrani napiętnowali zdradziecką robotę BB. i BBS. w Sejmie i poza Sejmem zebranie zakończono odśpiewaniem Czerwonego sztandaru.

2/III. Odbyła się konferencja w sprawie wysuniętych żądań robotniczych w Kanalizacji i Wodociągach. Uzyskano podwyżkę płac od 23 do 33 proc. Podwyżka obowiązuje od 25/1 br.

Jeszcze jeden wybrzyk pacholka obszarniczego

Dowiadujemy się od naszych towarzyszy, że w majątku Lusławice koło Złotego Potoka, należący do hr. Potockiej miał miejsce następujący wypadek: Rządca majątku niejaki Stanisław Kałuski, znany gniebiciel robotników folwarcznych strzelił z dubeltówki do Jana Łojtki mieszkańca wsi Lusławice rzekomo za niedozwolone polowanie na terenie Awzowstrim.

Łojtek walczy w szpitalu Panny Marii w Częstochowie ze śmiercią, mając 17 szrutów w płucach.

Twierdzenia świadków dowodzą brak jakichkolwiek powodów do tego haniebnego czynu ze strony p. rządcy.

Chłop umiera — pan rządca na wolności!

Dobre czasy. Zupełnie jak za pańszczyzny.

Bacność

Towarzysze i Towarzyszk!

W niedzielę, 10 marca o godz. 3 po południu w lokalu Stow. „Jedność” ul. 1 Maja nr. 6 (Stradomska) odbędzie się WALNE ZEBRANIE członków (in) Rob. Tow. Przyjaciół Dzieci. Wszystkich członków prosimy o niezawodne i punktualne przybycie!

Powiatowa Kasa Chorych

w Częstochowie

L. dz. 3940/29

Przetarg.

Powiatowa Kasa Chorych w Częstochowie rozpisuje niniejszym przetarg a) na wykonanie murów (oparkanie) łącznie z wybudowaniem szopy i składów, b) na wybrukowanie i uporządkowanie dojazdów i placów około nowego gmachu i budynków gospodarczych Kasy Chorych.

Słabe kosztorysy za zwrotem kosztów własnych otrzymać można u Dyrektora Kasy Chorych w godzinach od 12 do 13, począwszy od 11 marca 1929 r. i tamże udzielane są bliższe informacje.

Termin składania ofert do dnia 20 marca 1929 r.

Zarząd Kasy Chorych zastrzega sobie prawo oddania robót bez względu na oferowane ceny kosztorysowe. — Roboty wymienione pod a) i b) mogą być oddane również jednemu przedsiębiorcy.

Dyrektor: Przewodniczący Zarządu:

(-) W. Miłkowski. (-) E. Wichura.

Stowarzyszenie Spółdzielcze „Jedność” w Częstochowie

Sprzedaje bez ograniczenia ilości węgiel po cenie 6 zł. za korzec na placu przy ul. 1 Maja Nr. 6 (Stradomskiej).

Pierwszy polski teatr robotniczy zjeżdża do Częstochowy.

Do Częstochowy zjeżdża po świętach Wielkanocnych warszawski teatr robotniczy „Ateneum” od pewnego czasu z wydatnym pożytkiem szerzący kulturę teatralną wśród szerokich warstw ludności.

Zespół teatru stanowią wybitni zawodowi artyści, nazwę swą teatr zawdzięcza po pierwsze protektoratowi Klasowych Związków Zawodowych, po drugie swojemu nawskroś nowoczesnemu i demokratycznemu repertuarowi.

Odegrane będą następujące sztuki: „Kwadratura koła” Katajewa, osnuta na tragicomedji nieporozumień małżeńskich w Rosji sowieckiej, „Złamana drabina”, odtwarzająca powojenne przemiany społeczne, „Dzwony Kornewilskie” i „Oberżystka”, Goldoniego itd.

Uwagze płatników podatku od lokali i nieruchomości

Do dnia 14 marca 1929 roku włącznie. Magistrat będzie jeszcze przyjmował podatek od lokali za 1-szy kwartał 1929 roku oraz podatek od nieruchomości za IV-ty kwartał 1928 roku bez odsetek i kar za zwłokę.

Do poboru powyższych należności drogą przymusu administracyjnego Magistrat przystąpi dopiero od dnia 15 marca 1929 roku.

Osoby, które przypadających od nich należności nie uiszczyły do chwili obecnej, mogą wykorzystać okres ulgowy do dnia 14 marca 1929 roku i należy od nich podatek wpłacić bezpośrednio do Kasy Magistratu bez odsetek i kar za zwłokę.

Dopuszczenie bowiem do poboru

podatków drogą przymusu administracyjnego naraża płatników na koszty sekwestru oraz odsetki i kary za zwłokę.

Cyfry, które dużo dają do myślenia...

Budżet na rok 1927/1928 określał sumę wydatków Prezydium Rady Ministrów na 1.820.285 złotych.

Wydatki za ten w ciągu jednego miesiąca dla każdego, kto zna cztery działania arytmetyczne, powinny wynieść przeciętnie 150.000 zł.

I rzeczywiście tak się dzieło do miesiąca grudnia 1927. Wydatki w miesiącu maju wynosiły 200.000 zł., w lipcu 100.000 zł., sierpniu 100.000, wrześniu 100.000, październiku 200.000, listopada 100.000 zł.

Nagle w grudniu wydatki podskoczyły ze 100 tysięcy do 2 milionów 300 tysięcy, w styczniu wynosiły 2 miliony 100 tysięcy, a w lutym 4 miliony 100 tysięcy, a w marcu już tylko 300 tysięcy, w kwietniu i przez dalsze miesiące po 100 — 200 tysięcy!

Każdy obywatel ma prawo „petycji” (prośby) my więc taką prośbę zanosimy do Ministra Skarbu, aby nam wyjaśnił, dlaczego akurat w okresie rozpisanja i przeprowadzania wyborów (grudzień 1927, styczeń, luty 1928) wydatki Rady Ministrów były tak wielkie?

A Wam czytelnicy radzimy zwrócić uwagę na te cyfry! One dużo wam powiedzą.

Bacność szoferzy!

Zw. Autom. Pol. w Częstochowie podaje do wiadomości, że przyjmowanie członków i zbliży nowowstępujących odbywają się we wtorki, czwartki i soboty od godz. 6-8 wiecz. w lokalu Rady Klas. Zw. Zaw. ul. Kościuszki 62.

Echa likwidacji B.B.S. w Łodzi

Byli członkowie B.B.S. w Łodzi, którzy, jak donosiliśmy, gremjalnie przeszli w szeregi Polskiej Partii Socjalistycznej, wydali odezwę do robotników łódzkich, w której m. in. piszą, co następuje:

W ciągu naszego należania do „frakcji rewolucyjnej” przekonał się, że „frakcja” oszukiwała nas bezczelnie.

„Frakcja rewolucyjna” nie jest partią robotniczą, niema nic wspólnego z ideałami klasy robotniczej, nie jest klasową organizacją proletariatu. Jest ona tylko organem B.B.S. a więc współpracuje z czwartą Brygadą, to znaczy z ks. Radziwiłłem i Meysztowiczem, oraz z przemysłowcami Poznańskim i Gajarem, czyli z zdecydowanymi wrogami klasy pracującej.

Zbadaliśmy i stwierdziliśmy, że jedynym celem t. zw. „frakcji rewolucyjnej” jest rozbić i osłabienie klasy robotniczej, tak, aby nie była zdolna do walki o swe święte i niezaprzeczane prawa w Polsce niepodległej.

Odezwa kończy się apelem do klasy robotniczej, by walczyła o lepszą dolę pod sztandarami P.P.S.

We wtorki, czwartki i soboty o godzinie 7 wieczorem

a w niedzielę o godz. 3-jej po poł.

w Klubie Robotniczym odbywają się odczyty na różne tematy.

Wydział Kolportażowy P. P. S. ul. Kościuszki 62.

posiada na składzie najnowsze wydawnictwa z zakresu nauk społecznych.

Już wyszły z druku i są do nabycia:

Marjan Porczak — „Walka o demokrację”, „Kler a polityka”, „Rewolucja majowa i jej skutki”.

Boy — „Dziwice Konsystorskie”.

W. Kielecki — „Feliks Perl”.

I. Daszyński — „W ro...”

przewrotu majowego.”

Posiadamy na składzie „Czerwone światła”.

Powyższe wydawnictwa nabywać można w piątki i soboty od godziny 7-jej do 8-jej wieczorem.

MŁYN-KASZARNIA

Mieczysław Tomskiego

w Częstochowie, ul. Mirowska 20

Sprzedaje kaszę wszystkich gatunków tatarszaną, jęczmienną i jaglaną.

— Pławy: tatarszane i jaglane. —

— Otręby: jęczmienne. —

CENY KONKURENCYJNE.

Nauczycieli członków P.P.S. i sympatyków prosimy o podanie swych adresów Okręgowemu Kom. P.P.S. ul. Kościuszki 62.

Legitymacja Kasy Chorych Nr. 39.260 na nazwisko Józefa Banka, unieważniona się.

Czytajcie „Częstochowianina”.

CENY OGŁOSZEŃ. Za wiersz wysokości 1 mm. w tekście 60 gr. Kontynkaty i nadesłane 80 gr. Zwyczajny 40 gr. Nekrologi do 60 mm. 20 gr. powyżej 60 mm. 30 gr., drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy o 50 proc. taniej, dla członków Związków Klasowych P. P. S. i T. U. R. bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne i fantazyjne 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście i poza tekstem 4-szpaltowy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Omyłki w ogłoszeniach nie upoważniają do zwrotu gotówki i nie obowiązują Administrację do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia o ile treść i sens nie zostały wypaczone.